

Ю.О. КИРИЧЕНКО, начальник відділу головного управління
ветеринари в Київській області

З ДОСВІДУ ПРОФІЛАКТИКИ ТА БОРОТЬБИ З ЛЕЙКОЗОМ ВРХ

Досвід та багаторічна діяльність лікарів ветеринари Київщини завжди мали заслужене визнання серед громадян, адже справжній лікар ветеринари медицини мусить уміти не тільки безпосередньо працювати з тваринами, професійно лікуючи їх, а й доносити свої методи роботи до їхніх опікунів, господарів чи власників. Знайти тонку межу між гуманністю, економічною доцільністю утримання та гарантією недопущення поширення небезпечних захворювань, зокрема спільних для тварин і людей, і сьогодні є основним завданням усіх державних лікарів ветеринари.

2011 рік особливий, оскільки держслужба ветеринари Київщини разом зі світовою ветеринарною спільнотою відзначила 250-ту річницю народження ветеринари як галузі. Тож не дивно, що його назвали Всесвітнім роком ветеринари медицини. З цієї нагоди і нам буде доречно розповісти про внесок своїх спеціалістів у епізоотичне благополуччя регіону.

Щодо функціонування ветеринари-

ни як найважливішої складової у діяльності та подальшому розвитку агропромислової галузі, то тут варто зупинитися на загальних особливостях упровадження фахівцями держветслужби Київщини нових підходів до оздоровлення худоби від лейкозу.

Це захворювання ВРХ завдає народному господарству значних збитків, призводить до втрати продуктивності тварин, вимушеного їх вибракування, неможливості використання для відтворення. Боротьба з цією дуже небезпечною, прихованою недугою потребує чималих витрат на діагностичні обстеження, ізоляцію інфікованих тварин від здорових, інші першочергові ветеринари-санітарні заходи. Становище ускладнюється тим, що розвиток клінічних проявів і патолого-анатомічних змін у разі хвороби може бути довготривалим. Крім того, враховуючи значну кількість інфікованої худоби у господарствах області, викликає занепокоєння подальше ускладнення проведення планових заходів з профілактики.

Традиційні методи вивчення проблеми уражен-

ням проблеми, можливість отримати інформацію у стислі строки, періодичністю її постійного оновлення. Матеріали обстежень містять суттєві відомості щодо актуального стану, використовуються на різних етапах оздоровлення ферм. Ретельне вивчення епізоотичної ситуації, інших факторів, своєчасний контроль спеціалістів за виконанням усіх профілактичних заходів забезпечують значний оздоровчий ефект.

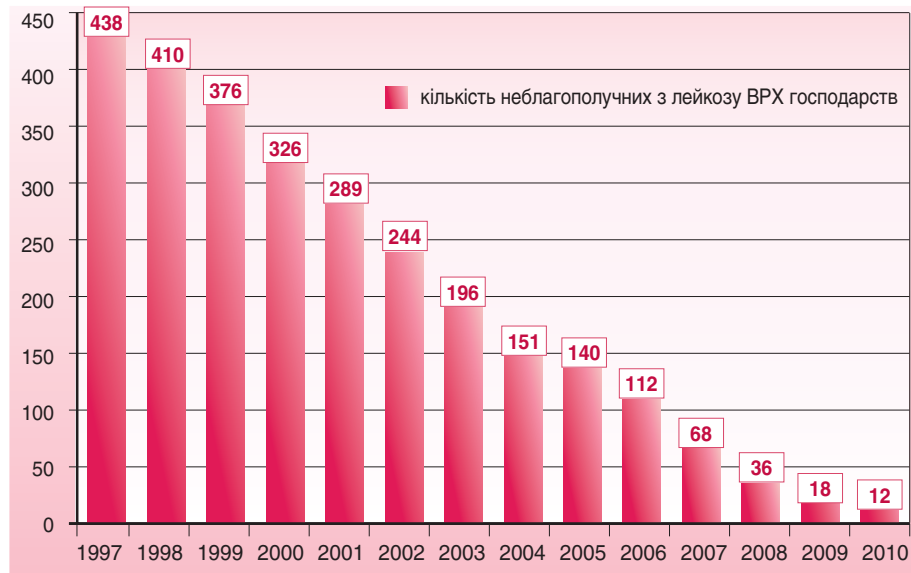
Рациональне використання фахового і матеріально-технічного потенціалу з метою оздоровлення від лейкозу передбачає виконання таких завдань:

- діагностика захворюваності з визначенням осередків виникнення хвороби, що сприяє її швидкій локалізації та недопущенню подальшого поширення;
- якомога раніше виявлення хворих тварин для кількісного і якісного аналізу стадії захворювання;
- здійснення дієвого контролю за проведенням ветеринари-санітарних заходів у підконтрольних господарствах;
- оцінка впливу проведених заходів на збереження поголів'я тварин, забезпечення сталого розвитку скотарства у регіоні та передумов для подальшого нарощування поголів'я;
- уточнення орієнтовних строків оздоровлення господарств задля можливості прогнозування економічного ефекту для заохочення фермерів і керівників приватних господарств усіх форм власності;
- забезпечення сталого розвитку агропромислової галузі на території області.

Прагнучи отримати найдостовірнішу та найповнішу інформацію, головне управління ветеринари в області розробляє комплекс обстежень таким чином, щоб кожне з них доповнювало дані іншого і водночас дозволяло по-

ня вірусом лейкозу базуються здебільшого на збиранні й узагальненні різного роду спостережень. Комплексний підхід фахівців Київщини вирізняється глобальним ба-

рівнювати одержані результати. Складовими системи поточного контролю є такі форми обстеження, як серологічні дослідження тварин за допомогою РІД та ІФА, починаючи з 6-місячного віку, та чітка їх періодичність.

Найбільш регулярними й ефективними стали вибіркові (весняні та осінні) обстеження господарств і призначення осіб, відповідальних за виконання запланованих заходів. Відтак було видано розпорядження головного державного інспектора ветмедицини Київської області «Щодо профілактики та оздоровлення великої рогатої худоби від лейкозу», головна мета якого – зобов'язати обізнаних й авторитетних спеціалістів з облдержустанов ветмедицини контролювати чітко дотримання усіх правил здійснення оздоровчих заходів у господарствах на території області.

Саме ці відповідальні особи шляхом обстеження господарств вирішували низку головних завдань поточного спостереження, надаючи водночас матеріал для дослідження та аналізу перебігу епізоотичного процесу. Регулярність інспектувань забезпечувала керівників управління, фахівців-епізоотологів надійними й репрезентативними даними у період між перевірками. Інформація відповідальних осіб була основним джерелом для об'єктивного розгляду питання, поточного і перспективного планування заходів. У ній враховувались усі найважливіші елементи функ-

ціонування того чи іншого господарства за досить широким спектром показників, що давало можливість адекватно оцінювати не лише обсяг проведеної роботи, а й її ефективність. Остаточні підсумки комплексного підходу стали предметом розгляду та обговорення на щорічних розширених засіданнях колегії головного управління ветмедицини у Київській області за участю таких відомих науковців, як В.О. Бусол, Б.М. Ярчук.

Технологія підготовки, проведення та оброблення результатів комплексного обстеження дає підставу говорити про автентичність і точність отриманих даних. Слушність такого підходу підтверджується загальною тенденцією до згасання епізоотичного процесу в більшості господарств області, які були уражені збудником лейкозу ВРХ.

Наприклад, понад 10 років тому на Київщині було 438 неблагополучних господарств, а до 2010 р. їх кількість поступово зменшилась і наразі становить лише 12.

Варто відзначити результативність та якість роботи фахівців служби ветмедицини Яготинського р-ну, яку останніми роками незмінно очолює В.А. Омельченко. Зокрема показовим є оздоровлення ДП «Лан» у с. Черняхівка.

Так, на час оголошення неблагополучним у господарстві утримувалося 742 голви ВРХ, у т. ч. 325 корів. Дослідження показали, що хворими є 103 тварини. Комплекс оздоровчих заходів включав: ідентифікування тварин, таврування хворих, розподіл їх на окремі групи. Аби не допустити подальшого поширення вірусу серед молодняку, вирішили випоювати його тільки кип'яченим молоком. Молоко від хворих тварин після відповідної термічної обробки використовувалося виключно для годівлі свиней. З метою біобезпеки усіх працівників ферми забезпечили спецодягом та взуттям. Було налагоджено тісну співпрацю з керівником підприємства Є.Г. Бондаренком, розроблено індивідуальний план оздоровлення. Внаслідок проведеної роботи 24 вересня 2010 р. за результатами чергових алергічних досліджень карантинні обмеження з ДП «Лан» було знято.

Таким чином, довгострокова стратегія боротьби з цією хворобою реалізується завдяки наполегливій роботі господарників у тісній співпраці з керівниками держветслужби та спеціалістами усіх рівнів. Зважаючи на тенденцію до подальшого зменшення кількості інфікованих тварин, стабільний поступ у забезпеченні стійкого епізоотичного благополуччя області, фахівці держслужби ветмедицини Київщини упевнено дивляться на перспективу успішної реалізації планів щодо остаточного звільнення території області від лейкозу в 2012 р. ☉

Одержано 26.08.2011

